

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้
ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี
Parental Involvement in Educational Management to Improve
Student's Learning Outcomes in Nikom Sang Ton Eng Schools,
Ubon Ratchathani Province

จิรัฏฐิกานต์ ชวงชัยชนะ¹, เมธาวี โชติชัยพงษ์²
Jiratthikarn Chuangchaichana¹, Methavee Chotchaipong²
¹⁻²มหาวิทยาลัยราชธานี
¹⁻²Ratchathani University
Email: 1nufon253618@gmail.com

Received : June 3, 2024;

Revised : October 25, 2024;

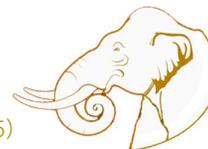
Accepted : January 30, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี และ 2) เพื่อนำเสนอการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 300 คน ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 279 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.00 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี มีประเด็นการพัฒนาที่สำคัญที่เป็นความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรจัดเตรียมห้อง หรือส่วนหนึ่งของห้องไว้ให้เป็นสัดส่วน รวมทั้งหาเครื่องเล่น และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ไว้ให้ลูก 2) การเรียนรู้ที่บ้าน ผู้ปกครองควรส่งเสริมการเรียนรู้ของลูกตามความต้องการ และตามศักยภาพของลูก เช่น เล่นนิทานให้เด็กฟัง ดูโทรทัศน์ร่วมกัน เล่นกีฬา ออกกำลังกาย เป็นต้น และ 3) การติดต่อสื่อสาร โรงเรียนควรแจ้งข่าวสารเพื่อขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้นักเรียน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา; การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน;
โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง

Abstract

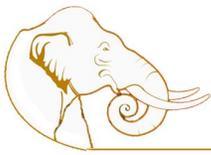
The objectives of this research were 1) to study parental involvement in educational management to improve student learning outcomes in Kikom Sang Ton Eng Schools in Ubon Ratchathani Province and 2) to study the development of parental involvement in educational management to improve student learning outcomes in Kikom Sang Ton Eng Schools in Ubon Ratchathani Province. The sample was 300 student parents from Nikom Sang Ton Eng schools in Ubon Ratchathani Province. The sample group was defined using Krejcie and Morgan's Table (1970). Two hundred and seventy-nine copies of the questionnaire, or 93.00 per cent, were returned. The research tool was a five-level rating scale questionnaire with a reliability of .95. The statistics included Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, and Content Analysis.

The research findings were as follows: 1. The parental involvement in educational management to improve student learning outcomes in Kikom Sang Ton Eng Schools in Ubon Ratchathani Province, as a whole and in individual aspects, was at a high level. 2. The outstanding development of parental involvement in educational management to improve student's learning outcomes in Kikom Sang Ton Eng Schools in Ubon Ratchathani Province revealed three crucial: 1) Rearing as Parents, parents should have a private room, or section of a room, toys or printing materials for children, 2) Home Learning, parents should support students' learning, such as tale-telling, watching television together, exercising etc., 3) Communication, schools should inform parents to involve school activities to reinforce students' morale,

Keyword: Parental Involvement in Educational Management; Development Resources; Nikom Sang Ton Eng schools

บทนำ

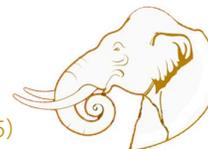
การได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการรับรู้ข่าวสารด้านการศึกษานั้น เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้ผู้ปกครองและโรงเรียนมีความผูกพันและรู้สึกเป็นส่วนร่วม โดยผู้ปกครองมีความเข้าใจว่าภารกิจในการจัดการเรียนรู้เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน ทั้งนี้ กรณีที่โรงเรียนเกิดปัญหาชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการแก้ไข มีส่วนรับรู้และตัดสินใจเรื่องการจัดการศึกษาในโรงเรียนมากขึ้นเพื่อที่โรงเรียนจะได้ดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไปในทางที่ดีขึ้น ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ การเอาใจใส่ดูแลติดตามความประพฤติและผลการเรียน การให้ความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม การสนับสนุนและเสริมกำลังใจ การจัดหาและสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนและการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นต้น (ปรียาภรณ์ ธีระวรากุล และ สมใจ สืบเสาะ, 2566) ดังนั้น ผู้ปกครองยังคงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง เพราะฉะนั้นนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการที่ถูกต้องจากโรงเรียน เมื่อได้รับการ

ส่งเสริมและสนับสนุนเป็นการเสริมแรงจูงใจจากผู้ปกครอง นักเรียนจะเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยความสุข การพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เป็นไปตามเป้าหมาย ดังนั้น ผู้ปกครองควรเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยเข้ามามีบทบาทในการเสนอแนะแนวทางในการจัดการศึกษา

บริบทของชุมชนในเขตพื้นที่โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นชุมชนเกษตรกรรม ส่วนใหญ่การจัดการศึกษาของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นในการประชุมผู้ปกครอง ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองตามสมควร แต่ยังไม่เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาเท่าที่ควร ทางโรงเรียนจึงเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมมือกันและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งจะเกิดผลดีต่อการพัฒนานักเรียน และการดำเนินการทุกด้านในโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดหมาย รวมทั้งสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบ้าน ชุมชน กับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ โรงเรียนนิคมสร้างตนเองทุกแห่งในจังหวัดอุบลราชธานี มีภารกิจทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป มีความต้องการที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ แต่พบว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี ประสบปัญหาและอุปสรรคด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในลักษณะคล้ายกัน ดังนี้ 1) โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 87 (นิคม 1) (2564) มีปัญหา สถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ขาดความร่วมมือกันในการวางแผนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งผู้ปกครองมีส่วนร่วมลดลง ในการจัดการศึกษา หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา 2) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 (2564) มีปัญหา ชุมชน และผู้ปกครอง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและร่วมมือกันในการพัฒนาโรงเรียน ร้อยละ 60 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายเชิงปริมาณที่กำหนดไว้ ร้อยละ 90 3) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 3 (2564) มีปัญหา การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาไม่ได้รับการสนับสนุนและความช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชนเท่าที่ควร 4) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 5 (2564) มีปัญหา ผู้ปกครองนักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจกรรมของสถานศึกษาน้อย ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะให้กับทางโรงเรียน และเมื่อโรงเรียนมีการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาใช้จัดการศึกษาแก่สถานศึกษา พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ไม่มีส่วนร่วม เนื่องจากฐานะยากจน รายได้น้อย และ 5) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 6 (2564) มีปัญหา ผู้ปกครองนักเรียน ขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน กิจกรรมบางกิจกรรม ที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้เข้าร่วมแต่ได้รับความร่วมมือน้อย และผู้ปกครองยังขาดการดูแลเอาใจใส่ในด้านการเรียนของนักเรียน เนื่องจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง มีฐานะยากจน รายได้น้อย ไม่มีเวลาดูแลอบรมบุตรหลาน ผู้ปกครองต้องทำงาน ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมสถานศึกษา รวมทั้งการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสถานศึกษายังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระดับประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ลดลง หรือไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษากำหนด

ผู้วิจัยเป็นหนึ่งในครูผู้สอนในบริบทของโรงเรียนขนาดกลาง จังหวัดอุบลราชธานี จึงตระหนักในปัญหาข้างต้น การวิจัยในครั้งนี้ จึงศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยคาดหวังว่าผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนานักเรียน โดยนำผู้ปกครองมามีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพและบรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อนำเสนอการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเรียนรู้

การศึกษาที่เน้นแนวคิดเพื่อให้ผู้เรียนคาดหวังเกิดความรู้ ความสามารถ และเจตคติตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อการจัดการศึกษา รวมถึงการออกแบบระบบ พัฒนามุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์ของหลักสูตรเน้นความยืดหยุ่น ไม่ตายตัวทั้งรูปแบบการเรียนรู้ การวัดผล และเวลานักเรียนเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยมีเป้าหมาย โดยที่กฎเกณฑ์ความสำเร็จในการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์คือความชัดเจนของเป้าหมายเพื่อให้ทั้งครูและนักเรียนมีการคาดหวังสิ่งที่ต้องการจากการเรียนรู้ ตลอดจนการเตรียมนักเรียนสำหรับการจ้างงานในตลาดโลกในอนาคต (สมชาย เทพแสง และคณะ, 2566)

Epstein (1995) ได้เสนอโครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 รูปแบบ ดังนี้ ประกอบด้วย

1. การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง (Parenting) หมายถึง ความรับผิดชอบพื้นฐานของครอบครัว (Basic responsibilities of families) ได้แก่ การจัดเตรียมที่อยู่อาศัย (Housing) สุขภาพ (Health) โภชนาการ (Nutrition) เครื่องนุ่งห่ม (Clothing) ความปลอดภัย (Safety) ทักษะของผู้ปกครอง (Parenting skills) ต่อนักเรียนทุกระดับอายุ สภาพบ้านที่สนับสนุนนักเรียนในฐานะ นักเรียนทุกระดับชั้น ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อช่วยโรงเรียนให้เข้าใจนักเรียนและครอบครัว

2. การติดต่อสื่อสาร (Communicating) หมายถึง ความรับผิดชอบพื้นฐานของโรงเรียน (Basic responsibilities of schools) ได้แก่ การสื่อสารจากโรงเรียนสู่บ้าน (School-to-home) และการสื่อสารจากบ้านสู่โรงเรียน (Home-to-school)

3. การอาสาสมัคร (Volunteering) หมายถึง การมีส่วนร่วมที่โรงเรียนและเพื่อโรงเรียน (Involvement at school and for the school) ได้แก่ การอาสาสมัครในโรงเรียน หรือชั้นเรียน เช่น ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน หรือผู้ปกครองในด้านต่าง ๆ การอาสาสมัครเพื่อโรงเรียนหรือชั้นเรียน เช่น ช่วยโครงการของโรงเรียนและความก้าวหน้าของนักเรียนในทุกที่ทุกเวลา การเป็นผู้ร่วมในทุกการ แสดง กีฬาเหตุการณ์ การมอบรางวัล การเฉลิมฉลอง และอื่น ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น

4. การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at home) หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมหรือส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน

5. การตัดสินใจ (Decision making) หมายถึง การมีส่วนร่วม หรือการเป็นผู้นำในองค์กรต่าง ๆ เช่น สมาคมผู้ปกครองและครู (Parent and teacher association: PTA) องค์กรของผู้ปกครองและครู (Parent and teacher organization: PTA) หรือสภาที่ปรึกษาคณะกรรมการหรือกลุ่มที่ปรึกษาโรงเรียนอิสระต่าง ๆ โดยการเป็นสมาชิก ผู้มีส่วนร่วม และผู้นำหรือตัวแทน เป็นต้น

6. การร่วมมือกับชุมชน (Collaborating with community) หมายถึง การเชื่อมโยงชุมชน ให้มาช่วยเหลือโรงเรียน นักเรียน และครอบครัว หรือการเชื่อมโยงโรงเรียนให้ไปช่วยชุมชน

พรวิชัย บุญประเสริฐ และ พนมพร จันทรปัญญา (2560) กล่าวว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ได้แก่ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้างตลอดจนการจัดระบบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นและให้ความเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา หมายถึง การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในด้าน 1) การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การอาสาสมัคร 4) การเรียนรู้ที่บ้าน 5) การตัดสินใจ และ 6) การร่วมมือกับชุมชน เพื่อให้โรงเรียนจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและส่งผลต่อการพัฒนาผลลัพธ์ของนักเรียน

2. แนวคิดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ NQF ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 หมายถึง เกณฑ์บ่งชี้คุณลักษณะการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ทั้งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และ/หรือ ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นจากฝึกปฏิบัติและ/หรือจากการทำงาน ประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียน/ทำงาน โดยเน้นความรู้เชิงทฤษฎีและ/หรือข้อเท็จจริงเป็นหลัก (Theoretical and/or factual)

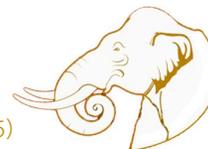
2. ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถปฏิบัติงานซึ่งบุคคลนั้นควรทำได้เมื่อได้รับมอบหมาย โดยสามารถเลือกใช้วิธีการจัดการและแก้ปัญหาการทำงาน ด้วยทักษะด้านกระบวนการคิด (Cognitive Skills) ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ตรรกะ ทักษะการหยั่งรู้และความคิดสร้างสรรค์ (Logical, Intuitive, and Creative Thinking) หรือทักษะการปฏิบัติ/วิธีปฏิบัติที่มีความคล่องแคล่วและความชำนาญในการปฏิบัติตามกรอบคุณวุฒิแต่ละระดับ

3. ความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ (Application and Responsibility) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ การใช้ความรู้ ทักษะทางสังคม ในการทำงาน/ศึกษาอบรม เพื่อการพัฒนาวิชาชีพของบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ (Responsibility) และความเป็นอิสระ (Autonomy) ในการดำเนินการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เช่น ความสามารถในการตัดสินใจและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

สรุปได้ว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ หมายถึง เกณฑ์บ่งชี้คุณลักษณะการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ทั้งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา หรือประสิทธิภาพที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติและการทำงานประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่

1. ความรู้ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการทฤษฎี และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียนและทำงาน โดยเน้นความรู้เชิงทฤษฎี หรือข้อเท็จจริงเป็นหลัก

2. ทักษะ หมายถึง ความสามารถปฏิบัติงานซึ่งบุคคลนั้นควรทำได้เมื่อได้รับมอบหมายโดยสามารถเลือกใช้วิธีการจัดการและแก้ปัญหาการทำงาน ด้วยทักษะด้านกระบวนการคิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ตรรกะ ทักษะการอย่างรู้และความคิดสร้างสรรค์ หรือทักษะการปฏิบัติวิธีปฏิบัติที่มีความคล่องแคล่ว ความเชื่อมั่นและความชำนาญ ในการปฏิบัติตามกรอบคุณวุฒิแต่ละระดับ

3. ความสามารถในการประยุกต์ใช้และรับผิดชอบ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ การใช้ความรู้ ทักษะทางสังคม ในการทำงานศึกษาอบรม เพื่อการพัฒนาวิชาชีพของบุคคลซึ่งประกอบไปด้วยความสามารถในการสื่อสาร ภาวะผู้นำความรับผิดชอบ และความเป็นอิสระในการดำเนินการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เช่น ความสามารถในการตัดสินใจและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทำให้ผู้ปกครองและโรงเรียนมีความผูกพันและรู้สึกเป็นส่วนร่วม มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน โดยผู้ปกครองต้องเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการร่วมมือกับชุมชน เพื่อให้โรงเรียนจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและส่งต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ของ Epstein (1995) ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การอาสาสมัคร 4) การเรียนรู้ที่บ้าน 5) การตัดสินใจ และ 6) การร่วมมือกับชุมชน สรุปความหมาย ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง หมายถึง การจัดหาที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพอนามัย การจัดหาอาหารที่มีคุณภาพ การดูแลความปลอดภัยให้แก่เด็กนักเรียน และการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

2. การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน คือ การสื่อสารจากโรงเรียนไปสู่บ้าน และการสื่อสารจากบ้านไปสู่โรงเรียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนานักเรียน

3. การอาสาสมัคร หมายถึง การที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาช่วยงานในกิจกรรมพัฒนานักเรียนหลายรูปแบบ เช่น การเป็นพี่เลี้ยงในการจัดกิจกรรมวันภาษาไทย การไปทัศนศึกษา และการจัดกิจกรรมอื่น ๆ เป็นต้น

4. การเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง โรงเรียนให้ข้อมูลข่าวสาร สื่อสารแนวความคิดเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้แก่ผู้ปกครองเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ปกครองสามารถสอนนักเรียนตั้งเป้าหมายทางการเรียนให้แก่เด็กนักเรียน และสนับสนุนการเรียนรู้ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับโรงเรียน

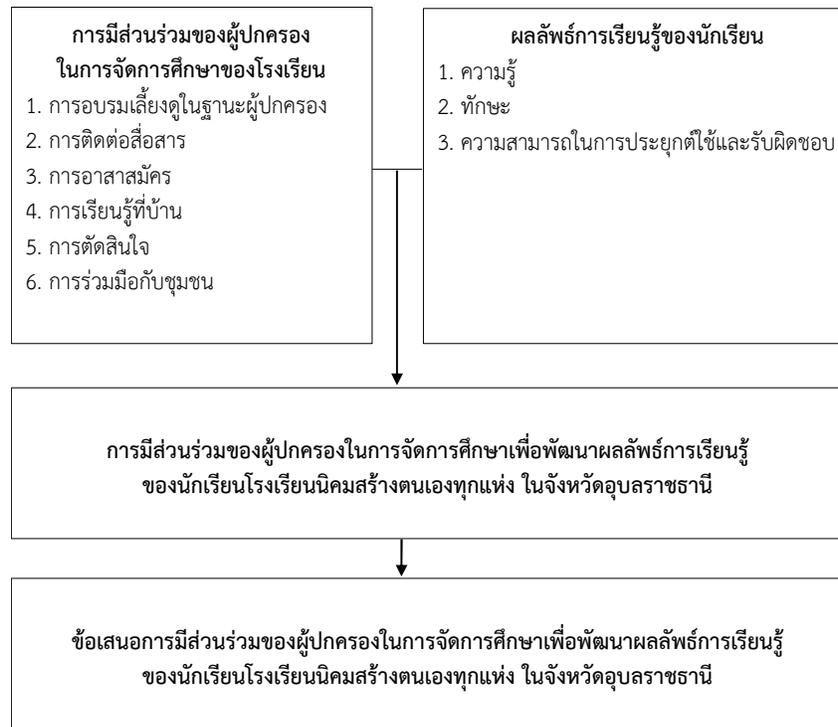
5. การตัดสินใจ หมายถึง โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน เช่น ในรูปของคณะกรรมการโรงเรียน การจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง หรือเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นต้น

6. การร่วมมือกับชุมชน หมายถึง โรงเรียนประสานงาน และร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อช่วยเหลือหรือให้บริการชุมชน รวมถึงครอบครัวของนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการศึกษา และพัฒนานักเรียนในทุก ๆ ด้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี ดังรายละเอียดตาม ภาพที่ 1

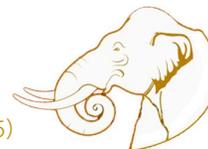
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ 1) โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 87 (นิคม 1) 2) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 3) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 3 4) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 5 และ 5) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 6 ผู้ปกครองทั้งหมด จำนวน 1,358 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 , 29 สิงหาคม 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 300 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามวุฒิการศึกษา 1) โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 87 (นิคม 1) จำนวน 146 คน 2) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 จำนวน 83 คน 3) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 3 จำนวน 17 คน 4) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 5 จำนวน 39 คน และ 5) โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 6 จำนวน 15 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณ (Rating scale) 5 ระดับ และมีคำถามปลายเปิด แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงตามคำแนะนำ แล้วนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) พบว่า ผลการประเมินคุณภาพแบบสอบถาม มีค่า IOC ระหว่าง .67-1.00 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ผู้ปกครอง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 30 คน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีของ Cronbach พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 และปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา อาชีพของผู้ปกครองนักเรียน ความสัมพันธ์กับนักเรียน และรายได้ เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ (Rating scale) 5 ระดับ ตามมาตรวัดของ Likert ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมาก

ระดับ 3 หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยเป็นคำถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและลำดับขั้นตอน โดยนำหนังสือขอความร่วมมือไปขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 279 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.00 แล้วนำมาวิเคราะห์ต่อไประยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ปีการศึกษา 2565-2566

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการหาความถี่ (Frequency)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
1.	การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง	3.92	.34	มาก	3
2.	การติดต่อสื่อสาร	4.30	.38	มากที่สุด	2
3.	การอาสาสมัคร	3.66	.51	มาก	6
4.	การเรียนรู้ที่บ้าน	3.71	.48	มาก	5
5.	การตัดสินใจ	3.87	.46	มาก	4
6.	การร่วมมือกับชุมชน	4.33	.35	มากที่สุด	1
	รวม	3.96	.20	มาก	

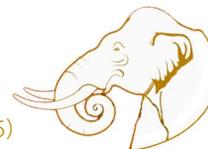
จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงตามลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การร่วมมือกับชุมชน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .35) และ 2) การติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .38) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงตามลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = .34) 2) การตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .46) 3) การเรียนรู้ที่บ้าน ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = .48) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 4) การอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = .51)

2. การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี สรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรจัดเตรียมห้อง หรือส่วนหนึ่งของห้องไว้ให้เป็นสัดส่วน รวมทั้งหาเครื่องเล่น และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ไว้ให้ลูก

2.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร โรงเรียนควรแจ้งข่าวสารเพื่อขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้นักเรียน

2.3 ด้านการอาสาสมัคร ผู้ปกครองควรเข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมของโรงเรียนทั้งในส่วนของภาพรวมทั้งโรงเรียน และในส่วนของห้องเรียน เช่น อาสาสมัครเป็นผู้ช่วยครู ช่วยครูจัดหาและเตรียมสื่อการสอน หรือช่วยครูวางแผนการสอน การทำงานธุรการในโรงเรียน การทำอาหารกลางวัน การหาทุนให้กับโรงเรียน การทำงานเป็นบรรณารักษ์ในห้องสมุดการเป็นพยาบาลในห้องพยาบาล เป็นต้น

2.4 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ผู้ปกครองควรส่งเสริมการเรียนรู้ของลูกตามความต้องการ และตามศักยภาพของลูก เช่น เล่นนิทานให้นักเรียนฟัง ดูโทรทัศน์ร่วมกันเล่นกีฬา ออกกำลังกาย เป็นต้น

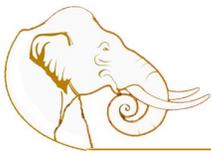
2.5 ด้านการตัดสินใจ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการจัดประชุมต่าง ๆ ควรจัดในวันหยุดราชการซึ่งผู้ปกครองส่วนมากสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้

2.6 ด้านการร่วมมือกับชุมชน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น งานงบประมาณ งานอาหารกลางวัน งานส่งเสริมกิจการนักเรียน งานการลงโทษนักเรียน งานจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนของโรงเรียน งานพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน งานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และงานการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เป็นต้น

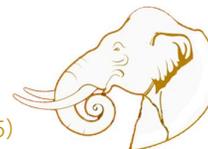
อภิปรายผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาและต้องการเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน เพื่อพัฒนาบุตรหลาน และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุตรหลาน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และโรงเรียน และจากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ประเด็นด้านการร่วมมือกับชุมชน เป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีการประสานงาน และร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมถึงครอบครัวของนักเรียน เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีวิธีการจัดการและแก้ปัญหาการทำงานอย่างสร้างสรรค์ และคล่องแคล่ว และส่งเสริมความรู้ที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียนและทำงานให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ มูฮัมหมัดอาฟีฟี อัซซอลิฮียี และ นัชซิม่า บาเกาะ (2563) ไว้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสนับสนุนความสำเร็จในการเรียนรู้ของบุตร ผู้ปกครองต้องศึกษาและทำความเข้าใจบทบาทของตนเองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุตรและพยายามมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมการมีส่วนร่วมทุกด้าน ได้แก่ การเลี้ยงดูการสื่อสารกับโรงเรียนการจัดการเรียนรู้ในบ้าน การเป็นอาสาสมัคร การตัดสินใจ การร่วมมือกับชุมชน การให้การศึกษากับผู้ปกครอง และพยายามจัดการตนเองในประเด็นปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เวลา ทักษะความรู้และความเข้าใจ ความสัมพันธ์กับครูและโรงเรียน เป็นต้น และโรงเรียนต้องสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่แท้จริงแก่ผู้ปกครองและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนศักยภาพของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองที่มีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งโรงเรียนควรพัฒนากลยุทธ์ในการขับเคลื่อนและส่งเสริมความร่วมมือกับเครือข่ายองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่สามารถสนับสนุนและพัฒนาผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุตรได้อย่างเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คมสัน กัลยารัตน์ (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี อภิปรายประเด็น ดังนี้ ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรจัดเตรียมห้อง หรือส่วนหนึ่งของห้องไว้ให้เป็นสัดส่วน รวมทั้งหาเครื่องเล่น และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ไว้ให้ลูก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วนิตา พัฒเพ็ง (2562) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียน

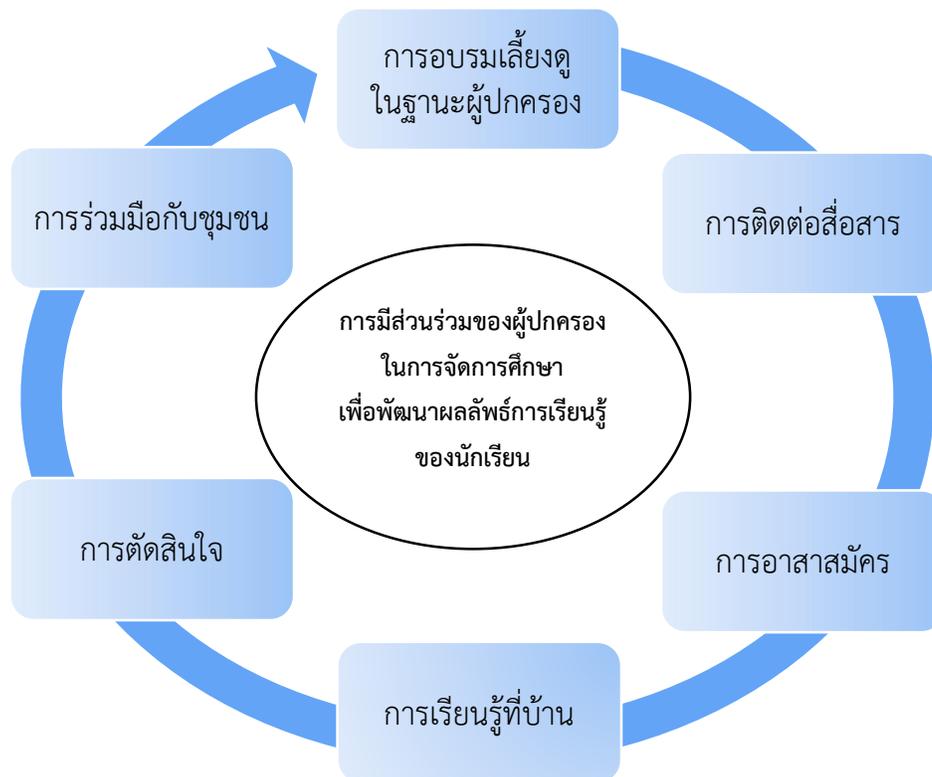

ควรจัดอบรมผู้ปกครองเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญถึง การเลี้ยงดูบุตรหลานด้วยตนเอง และเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือในการส่งเสริมหรือพัฒนาทักษะบุตรหลานขณะที่อยู่บ้าน เช่น สอนการบ้าน ทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลาน มีเวลาพูดคุย/สอบถามเกี่ยวกับชีวิตประจำวันขณะที่อยู่โรงเรียน **ด้านการติดต่อสื่อสาร** โรงเรียนควรแจ้งข่าวสารเพื่อขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้นักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพ์พิชมณูชู่ สุภายอง และ ประวัติ พื้นผาสุก (2563) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมอันจะเกิดผลดีต่อนักเรียนโดยตรง การสื่อสารควรสื่อสารผ่านนักเรียน ผู้นำชุมชน และเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการสื่อสาร **ด้านการอาสาสมัคร** ผู้ปกครองควรเข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมของโรงเรียนทั้งในส่วนของภาพรวมทั้งโรงเรียน และในส่วนของห้องเรียน เช่น อาสาสมัครเป็นผู้ช่วยครู ช่วยครูจัดหาและเตรียมสื่อการสอน หรือช่วยครูวางแผนการสอน การทำงานธุรการในโรงเรียน การทำอาหารกลางวัน การหาทุนให้กับโรงเรียน การทำงานเป็นบรรณารักษ์ในห้องสมุดการเป็นพยาบาลในห้องพยาบาล เป็นต้น ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนิสา คล้ายคลึง (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า โดยผู้ปกครองนักเรียนควรร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนกับคณะครู เพื่อให้เป็นวิทยากรให้ความรู้สำหรับนักเรียน ๆ และครูในเรื่องของอาชีพ เสนอปรัชญาชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมข่าวสารในโรงเรียน ควรมีส่วนร่วมด้านวิชาการ **ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน** ผู้ปกครองควรส่งเสริม การเรียนรู้ของลูกตามความต้องการ และตามศักยภาพของลูก เช่น เล่านิทานให้นักเรียนฟัง ดูโทรทัศน์ร่วมกัน เล่นกีฬา ออกกำลังกาย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศุภรัตน์ ผลทับทิม (2559) ผลการวิจัยพบว่า มีข้อเสนอ คือ ผู้ปกครองร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้กับบุตรหลาน เช่น การชมสารคดี การทำการบ้าน หรือกิจกรรมอื่นที่บุตรหลานต้องการ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการพูดคุยกับนักเรียนของผู้ปกครอง เพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ของนักเรียนที่สถานศึกษาและที่บ้าน **ด้านการตัดสินใจ** โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการจัดประชุมต่าง ๆ ควรจัดในวันหยุดราชการ ซึ่งผู้ปกครองส่วนมากสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรพรรณ อานามวงษ์ (2561) ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาส ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในทุกระดับตั้งแต่ประชุม วางแผนนโยบาย รับฟังการเสนอแนะความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนและปรับปรุงการสอนของครู และส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการจัดการศึกษาร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน **ด้านการร่วมมือกับชุมชน** โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น งานงบประมาณ งานอาหารกลางวัน งานส่งเสริมกิจการนักเรียน งานการลงโทษนักเรียน งานจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนของโรงเรียน งานพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน งานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และงานการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภิรมย์ เพ็ชรเจริญ (2556) ที่ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรส่งเสริมให้บุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน ถ่ายทอดความรู้ในท้องถิ่น รวมถึงเข้ามามีส่วนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งทางด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เสนอแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียน

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากผลการศึกษาสรุปองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิกมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี ดังภาพที่ 2

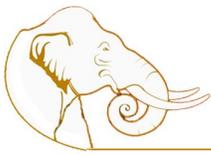
ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน

สรุป

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิกมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงตามลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การร่วมมือกับชุมชน และ 2) การติดต่อสื่อสาร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงตามลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง 2) การตัดสินใจ 3) การเรียนรู้ที่บ้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 4) การอาสาสมัคร

2. การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิกมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี สรุปเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรจัดเตรียมห้อง หรือส่วนหนึ่งของห้องไว้ให้เป็นสัดส่วน รวมทั้งหาเครื่องเล่นและสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ไว้ให้ลูก 2) ด้านการติดต่อสื่อสาร โรงเรียนควรแจ้งข่าวสารเพื่อขอความร่วมมือให้

ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้นักเรียน 3) ด้านการอาสาสมัคร ผู้ปกครองควรเข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมของโรงเรียนทั้งในส่วนของภาพรวมทั้งโรงเรียน และในส่วนของห้องเรียน เช่น อาสาสมัครเป็นผู้ช่วยครู ช่วยครูจัดหาและเตรียมสื่อการสอน หรือช่วยครูวางแผนการสอน การทำงานธุรการในโรงเรียน การทำอาหารกลางวัน การหาทุนให้กับโรงเรียน การทำงานเป็นบรรณารักษ์ในห้องสมุดการเป็นพยาบาลในห้องพยาบาล เป็นต้น 4) ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ผู้ปกครองควรส่งเสริมการเรียนรู้ของลูกตามความต้องการ และตามศักยภาพของลูก เช่น เล่านิทานให้นักเรียนฟัง ดูโทรทัศน์ร่วมกันเล่นกีฬา ออกกำลังกาย เป็นต้น 5) ด้านการตัดสินใจ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการจัดประชุมต่าง ๆ ควรจัดในวันหยุดราชการซึ่งผู้ปกครองส่วนมากสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ และ 6) ด้านการร่วมมือกับชุมชน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น งานงบประมาณ งานอาหารกลางวัน งานส่งเสริมกิจการนักเรียน งานการลงโทษนักเรียน งานจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนของโรงเรียน งานพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน งานพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และงานการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้ช่วยการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน

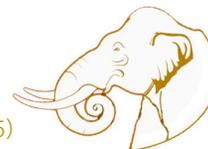
1.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้ปกครองควรตระหนักและให้ความสำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้เชิงทฤษฎีหรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียนและทำงาน

1.3 ด้านการอาสาสมัคร โรงเรียนควรให้ความสำคัญในการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเป็นพี่เลี้ยงในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ เช่น พี่เลี้ยงในการจัดกิจกรรมวันภาษาไทย กิจกรรมทัศนศึกษา หรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถให้เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ และทักษะทางสังคมของนักเรียน

1.4 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน โรงเรียนควรให้ความสำคัญเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องให้กับผู้ปกครองในการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียนและทำงานให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน

1.5 ด้านการตัดสินใจ โรงเรียนควรให้ความสำคัญเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับโรงเรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการกระบวนการเรียนรู้ ความรู้ ทักษะทางสังคม ทักษะการสื่อสาร และภาวะผู้นำความรับผิดชอบ เป็นต้น

1.6 ด้านการร่วมมือกับชุมชน โรงเรียนควรมีการประสานงาน และร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมถึงมีการติดต่อกับครอบครัวของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร ความรับผิดชอบ และความเป็นอิสระในการดำเนินการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองสูงขึ้น

1.7 จากข้อเสนอแนะการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี นำไปพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ในจังหวัดอุบลราชธานี

เอกสารอ้างอิง

- คมสัน กัลยารัตน์. (2561). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาภรณ์ อีระวารากุล และ สมใจ สืบเสาะ. (2566). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 7(1), 142-156. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jeir/article/view/257879>
- พรวิชร บุญประเสริฐ และ พนมพร จันทระปัญญา. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชน: การวิเคราะห์ความคาดหวังและการสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์น*, 12(Supplement), 125-136. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU/article/view/100114>
- พิมพ์พิชฌัญญ์ สุกายอง และ ประวีติ พินผาสุก. (2563). การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 9(33), 303-314. สืบค้นจาก <https://jeal.snru.ac.th/Files/Article/832-ArticleTextFile-20201001141529.pdf>
- ภิรมย์ เพ็ชรเจริญ. (2556). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านบางพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มูฮัมหมัดอาฟีฟี อัสซอลีฮีย์ และ นัชซิมา บาเกาะ. (2563). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของบุตร. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 31(1), 243-254.
- โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 87 (นิคม 1). (2564). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564*. อุบลราชธานี: โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 87 (นิคม 1).

- โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2. (2564). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564.
อุบลราชธานี:โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2.
- โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 3. (2564). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564.
อุบลราชธานี:โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 3.
- โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 5. (2564). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564.
อุบลราชธานี:โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 5.
- โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 6. (2564). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564.
อุบลราชธานี:โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 6.
- วนิดา พัฒเพ็ง. (2562). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา โรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 8(30), 159-166. สืบค้นจาก
<https://jeal.snru.ac.th/ArticleView?ArticleID=740>
- วรรณมน อานามวงษ์. (2561). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของ
นักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภรัตน์ ผลทับทิม. (2559). การศึกษาความต้องการและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน
การจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.
- สมชาย เทพแสง, กันต์ธมณีนญา นฤโฆษกิตติกริตติ และ อัจฉริยา เทพแสง. (2566). การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์
Outcome-based Education (OBE): กุญแจสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็น
หลัก. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและนวัตกรรมการศึกษา*, 2(1), 39-52.
- สุนิสา คล้ายคลึง. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านห้วยกะปิ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์).
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Epstein. J. L. (1995). School/Family/Community partnerships: Caring for the children we
share. *Delta Kappan*, 56(3), 701-712.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
<https://doi.org/10.1177/001316447003000308>